

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 20/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť PaedDr. J. S., K., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 178/2008 a jeho uznesením z 30. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PaedDr. J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2008 doručená sťažnosť PaedDr. J. S. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 178/2008 a jeho uznesením z 30. septembra 2008 (ďalej aj „namietané uznesenie krajského súdu“).

V sťažnosti sťažovateľ okrem iného uviedol, že krajský súd:

«Uznesením sp. zn. 1 Co/178/2008 z 30. 08. 2008 (správne má byť 30. septembra 2008, pozn.) v právnej veci 20 C 1340/1998 o povinnosti navrhovateľa (žalovaného v 2. rade a žalovanej v 3. rade) uzavrieť so žalobcom kúpnu zmluvu, súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice I zo 14. mája 2008 o nariadení predbežného opatrenia - na návrh žalobcu z 22. 04. 2008, ktorým zakázal navrhovateľovi (žalovanému v 2. rade a aj žalovanej v 3. rade), aby nehnuteľnosti registrované v EN KN Katastrálny úrad K. - Správa katastra K.,... zaťažili, zriaďovali k nim záložné práva alebo ich scudzovali a to až do právoplatného rozhodnutia súdu v hlavnej veci.

V napadnutom uznesení sp. zn. 1 Co/178/2008 z 30. 09. 2008 súd dospel k právnomu záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné a že súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel, keďže zo strany žalobcu boli preukázané podmienky pre takýto procesný postup, a rozhodol bez výsluchu účastníkov podľa § 75 ods. 7 O. s. p. Ďalej dôvodil, že pri rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie (§ 120 a nasl. O. s. p.), ale súd len skúma či je osvedčený nárok, k ochrane ktorého predbežné opatrenie smeruje a či je predbežné opatrenie nevyhnutné pre jeho ochranu, t. j. či je osvedčená aj naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov. V závere rozhodnutia uviedol, že: „Za daného stavu a to s prihliadnutím na existenciu žalobcom predloženého listinného dokladu - zmluvy, lehotu v akej bol uplatnený nárok a charakter predmetného konania mal zato, že žalobca v tejto veci preukázal splnenie podmienky pre vydanie predbežného opatrenia“ a za takejto situácie uzavrel: „že dočasná úprava pomerov účastníkov je dôvodná“. Konštatoval, že vydaním takéhoto predbežného opatrenia naviac nedôjde k žiadnemu podstatnému obmedzeniu žalovaných ako vlastníkov predmetnej nehnuteľnosti

a to pri bežnom nakladaní s nehnuteľnosťou až do doby konečného rozhodnutia vo veci samej...

Právne závery súdu v uznesení z 30. 09. 2008 nemajú oporu v zákone, ani v Ústave SR. Súd napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Košice I. zo 14. mája 2008 riadne neskúmal a nevyhodnotil ani dôkaz, ktorý žalobca predložil. Jeho záver o tom, že žalobca svoj nárok na vydanie predbežného opatrenia osvedčil je v extrémnom rozpore s tým, čo z predloženého dôkazu zistil. Z týchto dôvodov neobstojí ani naliehavosť dočasnej úpravy, ktorú v napadnutom rozhodnutí dôvodil.

Súd na osvedčenie nároku žalobcu - prijal listinu, ktorá z formálneho, vecného, ale ani z právneho hľadiska mu za dôkaz slúžiť nemohol. Súd neodstránil zásadné nedostatky v uznesení Okresného súdu Košice I., ktoré ako odvolací orgán bol povinný uviesť do súladu so zákonom a ústavou. Jeho rozhodnutie je v rozpore so zákonom a Ústavou a bolo prijaté bez právneho dôvodu na škodu navrhovateľa a v prospech žalobcu, ktorý mu svoj právny nárok neosvedčil.

Pri svojom postupe - výkone súdnej moci súd porušil viaceré ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ale aj základné práva navrhovateľa garantované Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a rovnako právami zaručenými v Základnej listine ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná.»

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že:

„Súd vzal za podklad svojho rozhodnutia dôkaz - listinu, ktorý v skutočnosti mal odmietnuť. Túto takmer nečitateľnú fotokópiu listiny bez zákonom stanovených náležitostí - kvalifikoval ako zmluvu o budúcej kúpnej zmluve uzavretú medzi žalobcom a poručiiteľkou, tú ani neporovnal s originálom a vyvodil z nej také právne závery, ktoré z nej nevyplývali.

Predložená listina, ktorú vzal za podklad svojho rozhodnutia - nespĺňa ani elementárne náležitosti právneho úkonu tak ako to zákonodarca v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení požaduje.

Naviac tvrdenia uvedené žalobcom v jeho stanovisku k odvolaniu navrhovateľa (žalovaných) nevyhodnocoval vôbec. V predloženej listine absentujú:

- údaje individualizujúce zmluvné strany,*
- listina postráda základné znaky právneho úkonu, nie je zmluvou, ani dohodou,*

- neobsahuje časový, ani iný údaj o tom, kedy sa účastníci zmluvy zaviazali uzavrieť riadnu kúpnu zmluvu,

- listina obsahuje vyhlásenie poručiťky z 2. marca 1992, o prípadnom predaji jej nehnuteľnosti, ktorú žalobca nepodpísal,

- žalobca opatril túto listinu svojim podpisom 15. 2. 1997, pod vlastnoručne dopísaným návrhom že kúpnu cenu za jej nehnuteľnosti zaplatí v nemeckých markách.

Z rozhodnutia súdu nie je identifikovateľné ako sa vysporiadal s otázkou platnosti a účinnosti predloženej listiny, ani s tým, že kedy ju zmluvné strany uzavreli. Aj keď sa súd v potvrdzujúcom uznesení dovoľáva § 120 O. s. p., - tým sa nezbavil povinnosti: riadne preskúmať a vyhodnotiť dôkazy, ktoré jej žalobca predložil - listinu a tvrdenia uvedené v stanovisku k odvolaniu žalovaných...

Zmluva o budúcej zmluve - musí mať písomnú formu a musí obsahovať údaj o tom, kedy zmluvné strany uzavrujú riadnu zmluvu. Nedostatok určenia doby, do ktorej má byť budúca - hlavná zmluva uzavretá má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy. Žalobcom predložená listina postráda základné atribúty pre záväzkovo-právne vzťahy a všeobecne pri zmluvách tak ako to stanovuje § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluva predpokladá: - návrh - ofertu, - prijatie návrhu - akceptáciu, - vzájomnú zhodu vôle subjektov. Súd potvrdil napadnuté uznesenie Okresného súdu Košice I. bez toho, aby mal dôkaz, ktorý sám v rozhodnutí cituje. Odôvodnenie, že žalobca svoj nárok osvedčil z veci nevyplývalo.

Vyhodnotenie dôkazov tak ako ich súd vykonal odporujú ustanoveniu § 132 O. s. p. Prijal aj tie tvrdenia žalobcu, ktoré síce nie sú u advokátov bežnými, ale ktorými bolo hrubo zasiahnuté do práv žalovaných aj pokiaľ ide o ich osobnú česť.“

Sťažovateľ poukázal aj na to, že na Okresnom súde Košice II prebiehalo v súvislosti s nehnuteľnosťou, ktorej sa týka napadnuté konanie, aj iné konanie o neplatnosť závetu vedené pod sp. zn. 17 C 1592/1998, ktoré právoplatne skončilo v roku 2007.

Sťažovateľ uviedol aj niektoré okolnosti vyplývajúce z tohto konania, ktoré podľa jeho názoru majú význam pre rozhodovanie v napadnutej veci a v súvislosti s tým okrem iného uviedol:

«Vlastnícke práva žalovaných obmedzil Okresný súd Košice II. v konaní sp. zn. 17 C 1592/98 za aktívnej spoluúčasti žalobcu - nezákonným postupom sudcu konajúceho od 27. 11. 1998 do 31. 03. 2003 a náprava trvala do roku 2007. V spore si žalobca prostredníctvom svojej manželky nárokoval tie nehnuteľnosti nebohej o ktorých s ňou ako advokát konal. Ako svedok svojej manželky vypovedal súdu o tom, že v roku 1992 sa s poručiiteľkou - najprv dohodol o tom, že mu svoje nehnuteľnosti predá a že následne v roku 1993 sa s ňou dohodol, že nehnuteľnosti budú predmetom závetu jeho manželky 17 C 1592/98.

Išlo o stav, kedy sa advokát so svojou mandantkou nedohodol na odmene za právne služby, ale priamo žiadal celý predmet nehnuteľnosti o ktorej s ňou bez zmluvy o právnej pomoci konal.

O činnosti žalobcu v priebehu súdneho procesu 17 C 1592/98 a jeho manželky - žalobkyne svedčia zápisnice zo súdnych pojednávaní.

Žalobca najprv žalobou z 27. 11. 1998 pred Okresným súdom Košice II. sp. zn. 17 C 1592/98 mienil nadobudnúť nehnuteľnosti svojej nebohej mandantky tým, že svedčil pred súdom o jej duševnej nespôsobilosti - to trvalo 10 rokov. Po neúspechu, následne v konaní sp. zn. 20 C 1340/1998 žiada o tie isté nehnuteľnosti teraz už titulom zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorá nejestvuje a ktorú pred zahájením sporu 17 C 1592/98 vlastne sám anuloval. Obe súdne konania považujeme za procesy o ktorých súdy ani konať nemali.

Nároky navrhovateľa v 2. rade (a žalovanej v 3. rade) na náhradu škody vyplývajúcu z postupu Okresného súdu Košice II. v konaní sp. zn. 17 C 1592/98 sú predmetom uplatnenia voči Ministerstvu spravodlivosti SR podľa zákona č. 58/1969 Zb. O právnej veci konal aj Ústavný súd SR a Európsky súd pre ľudské práva.

Európsky súd pre ľudské práva vo veci Delcourt z roku 1970 vyriekol:

„Právo na spravodlivý proces, či už civilný alebo trestný predpokladá, že každá strana má možnosť uplatniť svoje argumenty za podmienok, ktoré nie sú jasne nevýhodné v porovnaní s protistranou.“»

V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Krajský súd v Košiciach svojim potvrdzujúcim uznesením dal priebeh nezákonnosti, lebo za preukázané a osvedčené mal také nároky žalobcu o ktorých mu dôkazy predložené neboli. A na základe takéhoto postupu zasiahol do práv navrhovateľa.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal vo veci tento nález:

«- Krajský súd v Košiciach v konaní sp. zn. 1 Co/178/2008 o predbežnom opatrení porušil základné práva PaedDr. J. S. zaručených:

- čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, právo na konanie štátnych orgánov iba na základe ústavy a v jej medziach podľa zákonov v spojitosti s čl. 144 Ústavy SR,

- čl. 13a) právo na ukladanie povinností na základe zákona v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

- čl. 47 ods. 3 právo na rovné postavenie účastníkov,

- čl. 48 ods. 2 Ústavy SR právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom,

- práva zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu o práve na pokojné užívanie majetku,

- čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd na spravodlivé súdne konanie a dodržiavanie princípu „rovnosti zbraní“.

- Ústavný súd ruší uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 1 Co/178/2008 z 30. 9. 2008 a uznesenie Okresného súdu Košice I. sp. zn. 20 C/1340/1998 zo 14. mája 2008 o nariadení predbežného opatrenia.»

Sťažovateľ okrem uvedeného žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 200 000 Sk (6 638 €), ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím z 30. septembra 2008 v označenom konaní

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V predmetnej veci krajský súd po podaní odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) zo 14. mája 2008 sp. zn. 20 C 1340/1998, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie obmedzujúce vlastnícke právo sťažovateľa, uznesením sp. zn. 1 Co 178/2008 z 30. septembra 2008 prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol:

„S poukazom na citované zákonné ustanovenia je potrebné uviesť, že úpravou

predbežného opatrenia zákon umožňuje rýchle a pružné riešenie takej situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu v záujme rýchlej a účinnej ochrany práv a oprávnených záujmov občanov a právnických osôb. Zákon v podstate rozlišuje 2 skupiny predbežných opatrení a to opatrenia, ktorých účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov a opatrenia, ktoré majú zaistiť výkon rozhodnutia, t. j. uspokojenie nároku už prisúdeného. Obidva druhy predbežných opatrení možno nariadiť tak pred začatím príslušného konania, v ktorom má byť poskytnutá definitívna ochrana (§ 74 a nasl. O. s. p.), ako aj v priebehu konania (§ 102 O. s. p.). Predbežného opatrenia sa môže domáhať ten, kto aspoň osvedčí, že mu nárok patrí, pričom jeho nariadením nie je prejedikované konečné rozhodnutie o nároku oprávnenej osoby, ktoré sa vydáva až po vykonaní príslušného dokazovania vo veci samej. Predbežné opatrenie má len zabezpečovací charakter a nemôže vyriešiť to, čo má byť predmetom konania vo veci samej.

Pri rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia súd nevykonáva dokazovanie podľa § 120 a nasl. O. s. p., ale len skúma, či je osvedčený nárok, k ochrane ktorého predbežné opatrenie smeruje a či je predbežné opatrenie nevyhnutné pre jeho ochranu t. j. či je osvedčená aj naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Ak ide o predbežné opatrenie vydané v priebehu konania, je pre záver o osvedčení týchto rozhodujúcich skutočností rozhodujúci skutkový stav vyplývajúci z dôkazov vykonaných ku dňu rozhodovania o predbežnom opatrení a to vo vzťahu k celému predmetu konania.

V danom prípade sa žalobca domáha vydania predbežného opatrenia podľa § 102 O. s. p. t. j. v priebehu konania, v rámci ktorého sa žalobca domáha uloženia povinnosti žalovaným uzavrieť s ním zmluvu na sporné nehnuteľnosti, ktoré vychádzajúc z jeho tvrdenia boli predmetom dohody o budúcej zmluve uzavretej s ich právnou predchodkyňou. Ohľadne tohto nároku je však ešte potrebné vykonať dokazovanie, vrátane posúdenia platnosti ním uvádzaného právneho úkonu. Práve vzhľadom na samotný charakter tohto konania a potreby vykonania dokazovania o základe tohto návrhu v tomto konaní je dôvodný návrh na vydanie predbežného opatrenia o zákaze dispozície s predmetnými nehnuteľnosťami, nakoľko prípadným možným ďalším prevodom predmetných nehnuteľností by mohol vzniknúť ťažko zvrátiteľný stav a žalobca by mohol byť poškodený na svojich právach. Žaloba, podaná ešte dňa 23. 12. 1998, by totiž v takom prípade, ak by žalovaní v 2. a 3. rade prestali byť vlastníkami, musela byť zamietnutá.

Za daného stavu a to s prihliadnutím na existenciu žalobcom predloženého listinného dokladu - zmluvy, lehotu, v akej bol uplatnený nárok a charakter predmetného konania, má odvolací súd zato, že žalobca v tejto veci preukázal splnenie podmienky pre vydanie predbežného opatrenia a za takejto situácie možno uzavrieť, že dočasná úprava pomerov účastníkov je dôvodná. So skutočnosťami, ktoré sa uvádzajú v odvolaní, sa bude musieť súd prvého stupňa vypořadať pri rozhodovaní vo veci samej.

Vydáním takéhoto predbežného opatrenia navyiac nedôjde k žiadnemu podstatnému obmedzeniu žalovaných ako vlastníkov predmetnej nehnuteľnosti a to pri bežnom nakladaní s nehnuteľnosťou až do doby konečného rozhodnutia vo veci samej.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu v súlade s ust. § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

V tejto súvislosti ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu ku všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (I. ÚS 200/08, II. ÚS 406/08, III. ÚS 286/08, IV. ÚS 234/08).

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je v prvom rade vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Preto samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, pretože nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom. Je taktiež potrebné uviesť, že návrh na vydanie predbežného opatrenia možno podať aj opakovane.

Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd v týchto prípadoch môže zamerať výlučne na posúdenie, či postup krajského súdu v napadnutom konaní a pri vydaní namietaného uznesenia bol v súlade s ústavnoprocenými princípmi, zásadou spravodlivého procesu a základným právom na súdnu ochranu tak, ako to zaručuje čl. 46 a nasledujúcich článkov ústavy (identický text obsahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Požiadavky, ktoré sú z hľadiska ústavných aspektov kladené na rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia, možno sformulovať do týchto dvoch základných podmienok:

- a) musia mať predovšetkým zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy),
- b) musia byť vydané príslušnými orgánmi a nemôžu byť prejavom svojvôle (čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy).

Ústavný súd hodnotiac namietané uznesenie krajského súdu zastáva názor, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia.

Pokiaľ sťažovateľ porušenie práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zdôvodňuje tým, že krajský súd „*na osvedčenie nároku žalobcu – prijal listinu, ktorá z formálneho, vecného ale ani z právneho hľadiska mu za dôkaz slúžiť nemohla*“, ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu vysloveným v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia, že uvedenou námietkou sťažovateľa, ako aj ostatnými tvrdeniami obsiahnutými v odvolaní proti nariadeniu predbežného opatrenia sa bude musieť vysporiadať okresný súd, avšak až pri rozhodovaní o veci samej. Obdobne ústavný súd prisvedčil konštatovaniu krajského súdu, že v okolnostiach daného prípadu ide iba o dočasnú úpravu pomerov, ktorá má predísť „*prípadným možným prevodom predmetných nehnuteľností*“, čím by mohol vzniknúť „*tážko zvrátiteľný stav*“.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri posudzovaní dvoch vedľa seba stojacich práv účastníkov konania rozhodol proporcionálne konkrétnym okolnostiam prípadu. Jeho rozhodnutie na jednej strane preventívne bráni eventuálnemu poškodeniu práv žalobcu, ku ktorému by mohlo dôjsť predajom predmetnej nehnuteľnosti pred prijatím meritórneho rozhodnutia, no na druhej strane berie do úvahy požiadavku minimalizácie zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov, pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho rozhodnutím, musel ústavný súd túto časť sťažnosti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. Rovnosť účastníkov súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania (osobitne sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (II. ÚS 35/02).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo..., aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Právu účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zodpovedá podľa ústavného súdu ústavná povinnosť súdu umožniť účastníkovi konania, aby sa vyjadril ku každému dôkazu, ktorý súd vykonal a ktorý môže obsahovať zistenia významné pre rozhodnutie súdu (m. m. I. ÚS 75/96).

Jednou zo súčastí koncepcie spravodlivého súdneho konania je tiež princíp rovnosti zbraní, ktorý okrem iného vyžaduje, aby každý účastník mal primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje druhý účastník (I. ÚS 49/01).

Účastníci konania počas jeho priebehu mali možnosť uviesť všetky skutočnosti, ktoré boli dôležité pre posúdenie dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia.

V odôvodnení uznesenia krajského súdu z 30. septembra 2008, ktorým potvrdil nariadenie predbežného opatrenia prvostupňovým súdom, boli okrem iného uvedené argumenty, na základe ktorých sa sťažovateľ a žalovaná v 3. rade domáhali zrušenia prvostupňového rozhodnutia.

Ústavný súd konštatuje, že prevažná väčšina týchto argumentov sa týka rozhodovania vo veci samej, teda nie rozhodnutia, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, proti ktorému vedené odvolacie konanie je predmetom skúmania na ústavnom súde.

Berúc do úvahy aj túto skutočnosť ústavný súd uzavrel, že postup krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia vrátane samotného rozhodnutia o odvolaní nesignalizujú možnosť porušenia označených základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto bolo potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd si pri výklade základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 1 dodatkového protokolu, pokiaľ ide o ním garantované právo „na ochranu majetku“, a preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. IV. ÚS 233/04).

V súvislosti s namietaným porušením označeného práva ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je právny názor, v zmysle ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj právo vyplývajúce z čl. 20 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 50 ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu

primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. m. m. IV. ÚS 123/08, IV. ÚS 138/08), čo však v danej veci, ako už bolo uvedené, ústavný súd nezistil.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy

V súvislosti s požiadavkou sťažovateľa vysloviť porušenie práva podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 178/2008 a jeho rozhodnutím z 30. septembra 2008 ústavný súd v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou uvádza, že čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy nemá charakter základného práva, a preto sa jeho porušenia možno úspešne domáhať len v spojitosti s porušením základných práv a slobôd upravených v druhom až siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (I. ÚS 20/00). Keďže ústavný súd takéto porušenie nezistil, odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy

Článok 2 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, ktorý sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, možno v tomto konaní uvažovať o porušení čl. 2 ods. 2 ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody. Pretože v posudzovanom prípade ústavný súd nedospel k záveru o porušení niektorého základného práva alebo slobody, nemohol dôjsť ani k záveru

o porušení čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sa sťažovateľ v petite sťažnosti domáhal, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 171/2008 z 30. septembra 2008, ako aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 20 C 1340/1998 zo 14. mája 2008 o nariadení predbežného opatrenia, ústavný súd poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označených právoplatných rozhodnutí by bolo možné iba v tom prípade, ak by mu predchádzalo rozhodnutie o vyslovení porušenia jeho práv (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy). Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie rozhodoval. Uvedené sa vzťahuje aj na ďalšie požiadavky sťažovateľa uplatnené v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2009